

Programförklaring

antagen av IF Metalls kongress i maj 2008

Starka tillsammans

– för rättvisa lokalt och globalt

KONGRESS 2008

IFMETALL

INNEHÅLL

INLEDNING	3
VI KRÄVER RÄTTVISA	4
VI ARBETAR FÖR EN RÄTTVIS OCH HÅLLBAR VÄRLD	5
VI UTVECKLAR INDUSTRIARBETET	7
VI VÄRNAR TILLVÄXT OCH VÄLFÄRD	11
VI STÄRKER VÅR FACKLIGA ORGANISATION	13
SLUTORD	15

Kongressens programförklaring

Antagen av IF Metalls kongress i maj 2008

Inledning

Programförklaringen sammanfattar IF Metalls syn på omvärlden och hur vi vill stärka industriarbetarnas ställning i samhälle och i arbetsliv. Den vägleder också våra förtroendevaldas och anställdas arbete för medlemmarna.

Globaliseringens utveckling är en avgörande yttre förutsättning för förbundets arbete som förändrar den fackliga och politiska situationen. Det innebär utmaningar, men också nya möjligheter. Även politiska beslut och åtgärder påverkar vårt fackliga arbete.

Programförklaringen beskriver hur IF Metall kan bidra till att Sverige fortsätter vara ett land med social trygghet, rättvisa och hög ekonomisk tillväxt. Industrin har en central betydelse för vår fortsatta välfärdsutveckling och industriarbetarna har här en mycket viktig uppgift. Den fackliga organisationen är vårt främsta verktyg i detta arbete.

Vi kräver rättvisa

IF Metall arbetar för medlemmarnas rättigheter gentemot arbetsgivaren och för ett samhälle byggt på rättvis fördelning av den välfärd och de rikedomar vi tillsammans skapar. I vårt arbete för rättvisa i samhället och på arbetsplatsen utgår vi från alla människors lika värde och vi motsätter oss bestämt att några få skaffar sig fördelar på andras bekostnad.

- IF Metalls idé bygger på arbetarrörelsens grundläggande värderingar om alla människors frihet, jämlikhet, solidaritet och rättvis fördelning. Vi tar strid mot främlingsfientliga och antidemokratiska krafter.

Arbetarrörelsen har åstadkommit stora förändringar i samhället, men rättvisans seger blir aldrig slutgiltig. Nya behov växer fram och gamla lösningar behöver omprövas för att nå målen. Vi står för en arbetslinje som tar vara på människors kompetens, utveckling och solidaritet. I vårt Sverige har alla avtalsenliga löner, social trygghet och rätt till utbildning. Påtvingat deltidsarbete och osäkra anställningar hör inte hemma här. IF Metalls syn på arbetslinjen står för ansvar och omsorg om människor.

För den borgerliga regeringen betyder arbetslinjen något helt annat. De vill stänga in människor i jobb som saknar utvecklingsmöjligheter. De ökar trycket på dem som tar de hårdaste törnarna av strukturomvandlingen. Denna politik är oförenlig med rättvisa och välfärd för alla.

Ingreppen i arbetslöshetsförsäkringen är ett angrepp mot facket. Den borgerliga regeringen försöker göra a-kassan till en hävstång för att försvaga fackets inflytande och de arbetandes ställning i arbetslivet.

IF Metall vill dra nytta av globaliseringen och det europeiska samarbetet och fördela kostnaden för strukturomvandlingen rättvist. Industrierbetarna säger inte nej till förändring. Rättvisa villkor i förändringen skapar tillit hos människor och gör att alla kan få del av fördelarna av omvandling och utveckling.

- IF Metall kräver rättvisa! Vi står för förändring och utveckling, men begär rättvisa villkor för dem som bär de största bördorna av industrins omställning. Vi vill stärka den svenska välfärdsmodellen genom sysselsättning som bygger på ökad kompetens och produktivitet. IF Metall står för arbetslinjen.

Vi arbetar för en rättvis och hållbar värld

Industrialiseringen av nya delar av världen skapar starka utvecklingskrafter. Den väcker hopp om ett bättre liv för många, men pekar också på nödvändigheten av facklig organisering. Den understryker behovet av internationell solidaritet.

Den världsomspännande kampen för mänskliga fri- och rättigheter är politisk och förenar många olika krafter. IF Metall är en viktig del av denna rörelse. Våra mål kan bara uppnås genom nära samarbete med fackliga organisationer i andra länder.

Rättvis handel och internationellt samarbete mellan länder är en väg till utveckling och en möjlighet att förhindra konflikter. Förutsättningarna för social rättvisa, fred och frihet stärks i de allra flesta fall i den ekonomiska utvecklingens spår. Vi vill främja ökat utbyte och handel mellan länder utan att ge fritt spelrum för exploatering av människor och miljö.

- IF Metall arbetar för en rättvis värld. Vi vill se att fackliga rättigheter respekteras i alla länder. Tillsammans med andra fackliga organisationer är vi en del av den globala rörelsen för mänskliga fri- och rättigheter och demokrati.

Hållbar utveckling förutsätter rättvisa

Hoten mot jordens klimat måste mötas med ett utvidgat internationellt samarbete. För den fackliga rörelsen är det viktigt att agera för att åtgärder sätts in i tid och att konsekvenserna så långt det är möjligt får en rimlig och rättvis fördelning. Industrin har en avgörande roll att spela för att undanröja klimathotet och IF Metall vill stärka förutsättningarna för industrin att leva upp till detta ansvar.

Företagen måste hantera miljöfrågorna både i sin dagliga verksamhet och i sin strategiska planering. Produkter och tillverkningsprocesser behöver förbättras. Överutnyttjandet av världens råvarutillgångar måste upphöra. Industrin kan utveckla teknik och produkter som bidrar till att undanröja hoten och minska belastningen på miljön. Med rätt förutsättningar skapar det också nya industrijobb.

Länder med svaga fackliga rättigheter och avsaknad av demokrati lämnar fältet fritt för kortsiktiga ekonomiska intressen. Både människor och miljö utsätts för stora påfrestningar i dessa länder. IF Metall betonar i sina internationella kontakter betydelsen av fria och självständiga fackföreningar för att bygga ett modernt och demokratiskt samhälle.

- IF Metall vill verka för en hållbar utveckling som bygger på internationella överenskommelser och samverkan mellan länder för att möta klimathotet. Svensk industri kan bidra med teknikutveckling som motverkar miljöproblemen.

Förutsättningarna för det fackliga arbetet är olika i olika länder. I länder med svag social lagstiftning utnyttjar företagen möjligheten att exploatera och spela ut anställda mot varandra. Grunden för rättvisa villkor i arbetslivet är International Labour Organizations (ILO) kärnkonventioner. IF Metall vill stärka ILO:s och andra internationella organs roll att skydda och utveckla de anställdas rättigheter.

Internationella avtal som stärker parternas roller

IF Metall vill utveckla det fackliga samarbetet i internationella företag. Företagen måste acceptera och underlätta fackliga kontakter. Båda sidor har intresse av att undvika onödiga konflikter, och den risken minskar när företaget får en gemensam

facklig motpart. Kontakterna kring företagets utveckling och problem får en tydligare form när ramavtal tecknas.

Många företag ser ett behov av riktlinjer för sitt globala uppträdande, bland annat för att stärka sin marknadsföring. Företagens uppförandekoder kan ha positiv betydelse, men en svaghet är att de sällan reglerar förhållandet till de anställdas fackliga organisationer. Koderna är ensidiga dokument och saknar regler för uppföljning.

- IF Metall vill få till stånd fler internationella ramavtal som en grund för ökad respekt och samverkan mellan parterna. Fackliga världsmöten och regionala samarbeten, till exempel de europeiska företagsråden, är steg på vägen mot sådana avtal.

EU – ett forum för fackliga strävanden

Företagens verksamheter påverkas och styrs alltmer av beslut som fattas inom EU. Även delar av den sociala lagstiftningen påverkas av gemensamma regler för hela Europa. Vi behöver utveckla industriarbetarnas intressen inom EU. Därför samarbetar vi både fackligt och via det europeiska socialdemokratiska partiet, ESP, för att påverka den politiska utvecklingen inom EU.

EU:s betydelse för den globala utvecklingen ökar. Det gäller både handelspolitiken och säkerhetspolitiken samt klimatfrågan. IF Metall ska driva på så att EU tar en större ansvar för att hävda mänskliga och fackliga rättigheter i det internationella samarbetet mellan länder.

Under den kommande kongressperioden ska IF Metall förbättra sina strategier för att påverka beslut inom EU som är viktiga för våra medlemmar. EU ska vara en självklar del av vårt dagliga fackliga arbete på alla områden där det har betydelse för industriarbetarna. Den så kallade Lavaldomen innebär ett allvarligt hot mot kollektivavtalen. En ändring av svensk lagstiftning måste därför påskyndas i syfte att garantera att svenska kollektivavtal gäller alla anställda i Sverige. Tillsammans med andra europeiska fackföreningar kräver IF Metall också en ändring av EU:s utstationeringsdirektiv. Vi motsätter oss dumpning av löner och sociala villkor. I vårt Europa ska det råda ordning, reda och rättvisa.

- IF Metall vill utveckla och stärka det europeiska samarbetet. Vi vill stärka den sociala dialogen mellan parterna på Europeanivå. Genom att öka vårt deltagande i detta samarbete kan vi vinna många fördelar för de anställda här i Sverige och i övriga länder.

Vi utvecklar industriarbetet

Svensk industri står inför ett generationsskifte där stora årskullar går i pension under de kommande åren. Industrin och företagen behöver visa att industriarbetet motsvarar de förväntningar ungdomar har på sitt kommande arbetsliv.

Många av de arbeten industrin erbjuder kan mycket väl matcha ungdomarnas önskemål om spännande och utvecklande arbetsuppgifter, kontakt med människor och kulturer samt en meningsfull arbetsinsats.

Industriarbetare behöver i framtiden både bredare och djupare yrkeskunskaper. Yrkesrollen utvecklas mot mer problemlösning och samverkan med andra. Detta måste återspeglas både i utbildningen och i den dagliga arbetssituationen, liksom i arbetsvillkorens utformning. Den borgerliga regeringens neddragning av vuxenutbildningen hindrar en sådan utveckling.

- Sverige ska leva på hög kompetens, kvalitet och effektivitet – inte på priskonkurrens, billig arbetskraft och dålig arbetsmiljö. IF Metall vill i samarbete med våra motparter och staten på bred front stärka industriarbetets status och innehåll, så att vi klarar att rekrytera morgondagens industriarbetare.

IF Metalls lönepolitiska mål

IF Metalls lönepolitiska mål är förankrade i förbundets grundläggande ändamål och värderingar om jämlikhet, solidaritet och frihet. Våra lönepolitiska mål sammanfattas i fem områden:

Ökad reallön

Reallönen ska öka för alla. De anställda ska ha del av det växande produktionsvärdet i form av ökade reallöner och andra materiella förbättringar. Det ska ske på ett sätt som är långsiktigt hållbart och förenligt med full sysselsättning.

Jämställda och rättvisa löner

Löneskillnaderna ska vara väl motiverade och i första hand utgå från skillnader i arbetets krav. Högre krav på kunskap, ansvar, skicklighet och ansträngning ska ge högre lön. Personliga kvalifikationer och resultat av en arbetsinsats ska också kunna påverka lönen. Likvärdiga arbeten ska ge likvärdig lön. Lönerna ska vara jämställda och det ska inte finnas några diskriminerande skillnader.

Personlig utveckling i arbete och lön

Alla anställda ska ha frihet att växa och utvecklas i arbetet. Arbetsuppgifterna ska kunna bli fler, nya befogenheter läggas till de gamla och ansvaret utvidgas. Successivt ska alla kunna möta ökade krav i befattningen och öka sina kunskaper. Utveckling i arbete och kompetens ska bidra till löneutveckling. Utbildning har särskild betydelse för lågavlönades möjligheter att få bättre betalda arbeten.

Solidarisk fördelning

De risker industrins strukturomvandling medför och de vinster som skapas ska fördelas solidariskt. Det ökar tryggheten. Kollektivavtalen ska komplettera samhällets trygghetssystem när det behövs och är effektivt.

Bra golv i rikstäckande kollektivavtal

Riksavtalen ska fungera som golv som garanterar alla en rimlig miniminivå och som förhindrar låglönekonkurrens mellan företag. En hög kollektivavtalstäckning

ska säkerställa att alla anställda har ett bra golv. Kollektivavtalen ska bland annat innehålla bestämmelser om lägsta löner, löneökningar och allmänna anställningsvillkor.

Ansvar för avtal och lönebildning

Ansvar för lönebildning och ekonomisk politik måste hållas isär. Lönebildningen är arbetsmarknadsparternas ansvar, medan staten har det övergripande ansvaret för den ekonomiska politiken.

Den svenska modellen bygger på kollektivavtal som reglerar arbetsvillkoren, vilket förutsätter förhandlingar och kompromisser mellan parterna. Avtalet skyddar den enskilde mot ett löfte om arbetsfred. IF Metall ser avtalsvägen som den viktigaste metoden att lösa parternas gemensamma frågor. Arbetsgivarna bör tydliggöra att de delar denna grundläggande inställning.

Arbetsgivarna kräver att ingångna avtal ska hållas, men de vill också ha ”öppningsklausuler”. Med dessa vill de försäkra villkoren när företagen går dåligt. Den senaste avtalsrörelsen blottade arbetsgivarnas hela önskelista på försämringar såsom lönesänkningar, osäkrare anställningar och minskat inflytande.

- IF Metall värnar parternas ansvar för lönebildning och för att reglera arbetsmarknaden. Vi kan aldrig ge arbetsgivarna möjlighet att skriva på avtal som de sedan inte behöver följa, samtidigt som de beviljar sig själva oskäligen bonusar.

Internationellt konkurrensutsatt sektor – norm för lönebildningen

En viktig orsak till Sveriges goda tillväxt det senaste decenniet är fackens initiativ till Industriavtalet. Det har resulterat både i stigande reallöner för fackens medlemmar och stärkt konkurrenskraft för företagen. Industriavtalet har som norm för arbetsmarknaden i drygt tio år bidragit till ökad sysselsättning och välfärd i Sverige. Vårt land har åter blivit modell för andra länder.

Industriavtalets utgångspunkt är att löneökningarna långsiktigt inte kan överstiga den konkurrensutsatta sektorns betalningsförmåga. Denna bestäms av inflationen och av produktivitetsökningen. Om lönerna under en längre tid ökar mer än så, påverkas sysselsättningen i den konkurrensutsatta sektorn och landets exportinkomster minskar.

Ökar arbetslösheten i den konkurrensutsatta sektorn minskar skatteintäkterna till den offentliga sektorn, samtidigt som arbetslöshetsersättningar och sociala utgifter stiger. Även sysselsättningen i offentlig sektor och andra delar av ekonomin påverkas.

Vem ska få mer?

I diskussionen om Industriavtalet hänvisar många till svårigheten att förena dess norm med förändringar av olika löntagargrupperns relativa löner. Skälen för vissa att få större löneökningar än andra kan vara många och välmotiverade. Vissa branscher har brist på arbetskraft, i andra dominerar lågavlönade kvinnor. Många yrken har förändrats med ökade krav på utbildning och kompetens, vilket för flertalet industriarbetare är en tydlig trend.

Inget lönebildningssystem i balans klarar dock att alla dessa ”felavlönade” grupper samtidigt och på kort tid får sina löner uppjusterade.

- IF Metall anser att den internationellt konkurrensutsatta sektorn även i fortsättningen ska vara riktlinje för lönebildningen. Industrins löneökningar får inte vara andra grupperns golv. Förändringar av olika grupperns relativa löneläge måste lösas utan att åsidosätta den internationellt konkurrensutsatta sektorns normgivande roll.

Även löntagarna utanför den konkurrensutsatta sektorn har intresse av att lönebildningen inte äventyrar sysselsättningsmålet. Likvärdiga arbeten ska ha likvärdiga löner, men dessa förändringar måste ske över en längre tid. Enskilda grupperns krav måste förankras brett för att inte leda till sysselsättningsförluster.

Den viktigaste vägen att utveckla industriarbetarnas relativa löneläge är genom utveckling av arbetets innehåll och arbetsorganisation. Med lönesystem som utgår från krav och kompetens i arbetet skapas förutsättningar att bygga löneökningar på ökad produktivitet. Ökade löner för anställda i andra sektorer måste på motsvarande sätt i huvudsak bygga på en effektivare användning av resurser och ökad produktivitet.

Arbete som ger utveckling och konkurrenskraft

IF Metall arbetar för ett mer kvalificerat industriarbete. Befattningsutveckling – genom fler arbetsuppgifter och genom att planerande, kontrollerande och beslutande arbetsuppgifter tillförs – ökar möjligheterna till utveckling av kunskap, lön och en bra arbetsituation.

Ökad konkurrens tvingar företagen att välja huvudstrategi – antingen mer kvalificerade produkter och tjänster eller lägre priser. För IF Metall är det självklart att svensk industri måste välja arbetskraftens kompetens som sin väg.

Även med ny teknik är människan en faktor som gör skillnad. Tekniken är tillgänglig för alla, men hur den används i organisationen gör skillnad. Även i automatiserade processer är det avgörande hur arbetskraftens kompetens och delaktighet tas till vara.

Företagens behov av ökad flexibilitet ska mötas med metoder som är förenliga med goda, utvecklande arbeten. Bara genom det kan hållbar produktivitet och konkurrenskraft uppnås.

Goda industriarbeten stödjer utveckling av en god arbetsmiljö och bra arbetsvillkor. Enkla arbetsuppgifter, där möjligheten att öka kvalifikationen saknas, försvinner på sikt eller försämras på olika sätt. I svaga organisationer riskeras också hälsan. IF Metalls uppgift är att upprätthålla bra arbetsvillkor. Ökad kvalificering i arbetet förbättrar löneutveckling, lärande, fysisk och social miljö, liksom inflytande och jämställdhet.

IF Metalls arbete för att påverka arbetsorganisation, företagets organisation, lönesystem, utbildning och lärande i arbetet, liksom företagets produktionsstrategier, ligger också i företagets intresse. Tillsammans kan vi bidra till bättre arbeten och ökad konkurrenskraft. Trots detta visar våra undersökningar att många arbetsplatser utvecklas åt fel håll.

- IF Metall vill utveckla överenskommelser med arbetsgivarna om utveckling av arbetsorganisation, arbetsmiljö och produktivitet med tydliga åtaganden och former för uppföljning.

Utbildning och kompetens

Bättre möjligheter att utveckla och förnya sin yrkeskompetens stärker industriarbetarnas ställning på arbetsmarknaden genom ett livslångt lärande. Tre uppgifter är särskilt viktiga: fler välutbildade ungdomar, bättre fortlöpande utbildning för industrins anställda och nya möjligheter för arbetssökande att öka sina möjligheter att få en anställning.

Ungdomar

Under de kommande åren krävs många fler ungdomar för att ersätta de arbetare som går i pension. Särskilt behöver antalet kvinnor öka. Ungdomar som väljer industriarbetet ska kunna se fram emot ett långt och utvecklande yrkesliv. Då behövs en bättre yrkesutbildning. Därför har IF Metall och arbetsgivarna tagit initiativ till en ny yrkesutbildning under namnet teknikcollege, där också många kommuner ingår, och att denna också ska ge högskolebehörighet.

- IF Metall vill att ungdomar som söker sig till industrin ska ha bästa möjliga yrkesutbildning som grund för sitt kommande arbetsliv. Förbundet ska arbeta för att framgångarna med teknikcollege befästs och att samhälle och företag satsar tillräckliga resurser på att utveckla yrkesutbildningen.

Anställda

Trots att kollektivavtalen innehåller starka skrivningar till förmån för anställdas rättigheter att vidareutbilda sig, brister många företag i satsning på utbildning. De har inte insett att de anställda är den viktigaste resursen för företagets kompetensförsörjning. Detta synsätt äventyrar både konkurrenskraft och de anställdas trygghet. Validering av kunskaper och yrkesfärdigheter är ett viktigt verktyg för att kartlägga utbildningsbehov både för den anställde och för företagen.

- IF Metall vill tillsammans med motparterna förbättra möjligheterna på utbildningsområdet. Ökade insatser måste ske och nya former för utbildning och validering behöver utvecklas. Lågutbildade behöver få mycket bättre möjligheter att öka sina yrkeskvalifikationer.

Arbetssökande

Arbetssökande och de som varslas vid driftsinskränkningar och företagsnedläggningar är den viktigaste rekryteringsgruppen för industrin. Deras ofta omfattande yrkeskunskap och långa industrierfarenhet gör att startsträckan till ett nytt arbete är kortare.

De positiva erfarenheterna av omställningsavtalet kan förstärkas ytterligare genom samverkan med samhällets arbetsmarknadsresurser. Omställningsavtalets modell bör även prövas för att underlätta för långtidssjuka att komma tillbaka till arbetslivet och därigenom bidra till industrins kompetensförsörjning.

Validering ökar arbetssökande medlemmars möjlighet till nytt arbete och förbättrar matchningen på arbetsmarknaden. Validering underlättar för invandrare att etablera sig på arbetsmarknaden. Erfarenheter från de försöksverksamheter som förbundet medverkat i och från trygghetsstiftelserna ska tas till vara.

- IF Metall vill stärka omställningsavtalet för att underlätta för människor att möta industrins omställningsbehov. Effektiv omställning är vår viktigaste konkurrens fördel i en värld av ökande industriell konkurrens.

Vi värnar tillväxt och välfärd

Våra fackliga ideal och värderingar handlar om att skapa ett väl fungerande samhälle som tillåter människor att leva ett liv i hälsa och trygghet, att utvecklas samt få se sina barn växa upp till fria och ansvarstagande medborgare. Arbetslivet ska bidra till detta, både genom att erbjuda intressanta arbetsuppgifter och bra arbetsmiljö samt genom att skapa de värden som behövs för att utveckla välfärden.

Tillväxt är grundläggande i ett rättvist och tryggt samhälle, men tillväxten i sig har inget egenvärde. För att klara dagens och framtida behov måste vi se till att arbetet inom industrin och alla andra sektorer utförs på ett effektivt och långsiktigt hållbart sätt.

Solidarisk finansiering och långsiktig hållbarhet

IF Metall vill ha ett samhälle där vi gemensamt tar ansvar för social trygghet, välfärd och utveckling. Därför sluter vårt förbund upp bakom solidariskt finansierade trygghetssystem. Vi vill att välfärdsstaten ska säkerställa en bra nivå på skola, vård och omsorg för alla och att skattesystemet ska bidra till minskade inkomstklyftor och ett bättre samhälle för de sämst ställda.

Vår arbetslinje bygger på att långvarig arbetslöshet är oacceptabel och att målet för insatser och stöd är återgång till ett arbete. Om detta inte är möjligt ska trygghetssystemen garantera en rimlig levnadsnivå för den som inte kan arbeta.

Även arbetsmarknadens parter har ett ansvar för att upprätthålla arbetslinjen och medverka till att omställning leder till nya arbeten. IF Metall ser de sociala skyddsnetten som en tillgång – trygghetssystemen är en resurs och en konkurrensfördel för Sverige.

Ersättningsnivåerna i socialförsäkringarna ska garantera en rimlig levnadsstandard och bygga på försäkringstanken. Systemen ska ha tydliga regelverk för när ersättning kan eller inte kan betalas.

- IF Metall vill att de sociala trygghetssystemen ska tillföras ett gemensamt begrepp för arbetsförmåga, så att systemen blir sammanhängande. En myndighet ska inte kunna släppa det ekonomiska ansvaret för en enskild individ innan det är klarlagt vilken annan myndighet som tar över.

Inkomstbortfallsprincipen i socialförsäkringarna och arbetslöshetsförsäkringen innebär att ersättningen ska kopplas till den inkomstförlust som drabbar försäkringstagaren. Ersättningsnivåerna i sjukförsäkringen och i arbetslöshetsförsäkringen ska vara 80 procent för det stora flertalet.

Finansieringen ska anpassas så att systemen klaras långsiktigt. En tidsgräns i arbetslöshetsförsäkring och sjukförsäkring förutsätter att den som är långtidssjuk eller arbetslös ges kvalificerad och aktiv hjälp med rehabilitering och omställning till ett nytt arbete.

En industripolitik som skapar jobb och tillväxt

Industrin har en nyckelfunktion för jobben och för vår gemensamma välfärd. Genom hög effektivitet och exportinkomster skapas resurser som finansierar våra offentliga åtaganden. Industrin driver på teknikutveckling och produktivitet i hela samhället.

För svensk industri betyder en markant ökad konkurrens från nya industriländer att både företag och hela branscher omstruktureras. Industrin behöver utvecklas och öka satsningarna på forskning och utveckling. Företagen måste arbeta mot nya marknader och tillgodose nya behov.

IF Metall arbetar för att skapa bra förutsättningar för industrins utveckling. Forskning och utveckling, kompetensutveckling för företagens anställda, energiförsörjning och infrastruktur, är de viktigaste näringspolitiska frågorna.

Satsning på forskning, utveckling och ökad kompetens

Industrins förmåga att anpassa sig till ökad konkurrens handlar i hög grad om satsning på kompetens samt målmedvetet arbete med forskning och utveckling av nya och förbättrade teknologier.

Sverige behöver bland annat förstärka forskningens infrastruktur så att ny kunskap blir tillgänglig för mindre företag. Det kan ske genom en bättre samverkan mellan offentliga insatser och industrins egna satsningar. Utvecklingsområden som kan skapa nya industrijobb finns exempelvis inom miljöteknik, medicinsk teknik och industri för civil säkerhet.

- IF Metall vill se en satsning på forskning där staten och industrin tillsammans stödjer utveckling i viktiga branscher och nyckelområden. Ett särskilt område är produktionsutveckling. Vi vill skapa goda industriella kunskapsmiljöer för innovation och ökad konkurrenskraft.

Klimatfrågan – industrin en del av lösningen

Klimatförändringen framstår i dag som en av de stora ödesfrågorna. Sveriges viktigaste bidrag bör vara att stimulera teknisk utveckling inom områdena energianvändning, produktion och energieffektiva produkter.

Oljeberoendet kan vi minska genom effektiviseringar, men då behöver vi även öka vår elanvändning. Vi ska satsa mer på forskning och utbyggnad av förnybar elproduktion, främst vindkraft. Tillsammans med vattenkraftens begränsade utbyggnadsmöjligheter innebär detta att kärnkraften under lång tid kommer att vara oundgänglig för svensk elförsörjning. För att möta klimathotet och samtidigt klara tillväxten, välfärden och fördelningspolitiken kan inte framtida investeringar i kärnkraft uteslutas.

- IF Metall vill se en snar blocköverskridande överenskommelse som garanterar industrins långsiktiga energiförsörjning och som skapar samförstånd kring en strategi för att reducera Sveriges utsläpp av koldioxid.

Vi stärker vår fackliga organisation

En stark facklig organisation byggs inte en gång för alla. En folkrörelse som vår möter ständigt nya medlemmar som ställer krav på organisationen, men som också vill vara med och arbeta för den. Våra utbildningar och organisationsformer behöver utvecklas i takt med de fackliga frågorna. Dagens unga medlemmar har andra erfarenheter än de äldre. Vi måste visa att de fackliga grundvärderingarna har betydelse.

IF Metall hindrar arbetsgivaren att spela ut de anställda mot varandra. Med alla arbetskamrater bakom sig kan en anställd stå emot med helt annan styrka. Vi vill bevara ett gott samarbete med våra arbetsgivare och är övertygade om att en stark facklig organisering behövs för en fungerande balans mellan anställdas och arbetsgivares intressen.

Även om den borgerliga regeringen försämrar möjligheterna för fackligt arbete ligger framtiden i våra egna händer. Vi ska bli ännu bättre på att uttrycka och förklara värdet av att vara medlem. Under kongressperioden ska vi därför satsa ytterligare på att värva nya medlemmar, teckna kollektivavtal och förstärka den fackliga utbildningen.

- IF Metall ska vara en öppen, modern och effektiv fackförening för Sveriges industriarbetare. Vi behöver en idéburen och stark organisation som kan möta medlemmarnas behov och stå emot dem som vill försvaga fackföreningarna.

Med fokus på helheten

Det fackliga arbetet måste bedrivas nära medlemmarna. Det ska vara lätt att få kontakt med och hjälp av sin fackliga representant. Varje medlem ska känna sig välkommen.

Förbundets klubbar och arbetsplatsombud är den länk som medlemmen dagligen möter på sin arbetsplats. Lokalavdelningarna ska med hög kvalitet stödja de förtroendevalda.

Samtidigt har avdelningar och klubbar många uppgifter; organisationsarbete, förhandlingar, medlemsservice, arbete med framtidsfrågor, är några av dessa. Nya behov gör därför att vi måste prioritera bland många viktiga frågor. Då behövs en facklig helhetssyn.

Många uppgifter går in i varandra. När vi tecknar avtal med en arbetsgivare stärker vi medlemsrekryteringen, vi skapar förutsättningar för organisationsuppbyggnad och vi kan arbeta med utvecklingsfrågorna.

En facklig helhetssyn kan ses i fyra sammanhängande perspektiv. När vi planerar och följer upp våra insatser bör dessa beaktas. Hur lever vår samlade verksamhet upp till medlemmarnas förväntningar? De fyra perspektiven kompletterar varandra och hjälper oss att hålla en bra balans.

Medlemmen i centrum

Vi säger ofta att vi sätter medlemmen i centrum, men vi behöver ständigt anstränga oss för att leva upp till detta. Vi behöver utveckla en facklig kultur som gör att medlemmen både känner gemenskap med och förtroende för sin organisation. De ska veta att facket är en plats för enskilda medlemmars aktivitet och delaktighet. I mötet med medlemmen visar vi att solidaritet är mer än ett honnörsord.

- Vi ska bygga vår fackliga styrka på medlemmarnas delaktighet, behov och önskemål.

Ordning och reda i organisationen

Avdelningens och klubbens grundläggande uppgift är att utveckla en stark och effektiv organisation med starka värderingar och hög tillgänglighet för medlemmarna. Utan detta faller förr eller senare alla andra ansträngningar. Det handlar exempelvis om möten, studier, styrelse, stadgar, ekonomi. Vi har tränat i över hundra år på detta, men behöver förnya oss i takt med att nya medlemmar och aktiva kommer till och omvärlden förändras.

- Organisationen är förutsättningen för att ge industriarbetarnas röst tyngd i samhället och på arbetsplatsen.

Arbetsplatsen, arbetsgivaren och avtalet

Vår uppgift grundläggs i medlemmarnas gemensamma intressen i förhållande till arbetsgivaren. På arbetsplatsen tecknar vi avtal, förhandlar om löner och andra villkor samt följer upp att avtalen efterlevs. Vi använder vår kollektiva styrka för de gemensamma intressena. Arbetsgivaren ska inte kunna spela ut anställda mot varandra. Arbetsvillkoren och arbetsmiljön är i fokus när vi möter motparten.

- IF Metalls uppgift är uttryckligen att stärka arbetarnas intressen på kapitalets bekostnad.

Jobben och framtiden

Det är en nödvändig uppgift att höja blicken och se vilka behov medlemmarna har för att säkra anställning och utvecklingsmöjligheter i framtiden. Här ligger också en grund för förbundets starka intresse för samhällsfrågor och social trygghet. I dessa frågor samarbetar vi gärna med andra som har sammanfallande intressen och med våra motparter. Vi bedriver facklig-politisk samverkan med socialdemokraterna.

- Vårt fackliga uppdrag omfattar också att arbeta för industriarbetarnas jobb och trygghet på längre sikt.

Vad betyder uppdelningen?

Det finns olika sätt att skapa en bra arbetsordning i klubben eller avdelningen. En del uppgifter styrs av stadgar och andra av förhållanden utanför organisationen. En styrelse måste välja en väg som passar situationen. De fyra perspektiven ska inte ses som ett sätt att dela upp det fackliga arbetet i separata uppgifter, utan siktet är att nå målen för vårt fackliga arbete.

När vi planerar och följer upp våra insatser ska dessa fyra perspektiv beaktas. Exempelvis är ansvaret för fackliga studier inte bara en fråga om organisation, utan också om mötet med medlemmen, kontakter med våra motparter, liksom framtidsfrågorna.

Skyddsombud arbetar med motparten för att skydda medlemmarna och bevara deras hälsa. För att detta ska fungera måste det finnas en stark facklig organisation att stödja sig mot. På motsvarande sätt är det med övriga arbetsuppgifter.

När vi prioriterar bland våra uppgifter ska vi inte tappa bort något av perspektiven. Vi kan sällan ta oss an alla svagheter i organisationen samtidigt. Då kan vi använda modellen för att se i vilken ordning det bör ske. Med nyckeltal underlättas uppföljningen och vi försäkrar oss om att inget område släpar efter.

Slutord

IF Metall vill skapa bästa möjliga utbyte för medlemmarna i fråga om löne- och anställningsvillkor. Vi arbetar för hög sysselsättning och en god arbetsmiljö, där medlemmarna får intressanta och stimulerande arbetsuppgifter med möjlighet att utvecklas.

Vi verkar för trygghet, rättvisa, solidaritet och demokrati. De sociala trygghetssystemen ska utvecklas för att bättre stödja människor vid till exempel arbetslöshet och sjukdom.

IF Metall är en del av den internationella kampen för mänskliga fri- och rättigheter. Vi samarbetar med andra fackliga organisationer och framstegsvänliga krafter för ökad facklig frihet, för demokrati och hållbar utveckling.

Vår organisation ger oss möjlighet att använda vår kollektiva styrka för att uppnå ökad rättvisa i arbetslivet och i samhället. IF Metall är verktyget för att skydda och stärka medlemmarna mot orättvis behandling och påverka utvecklingen i gemensamma frågor. Vi ska stärka vårt arbete med att teckna kollektivavtal och värva nya medlemmar.

Arbetsgivarna ska inte lockas att tro att vi backar undan för hot om utflyttning av jobben. Vi möter globaliseringens utmaningar med våra satsningar på ökad kompetens och ett modernt arbetsliv där de anställdas initiativ, kreativitet och ansvarskänsla tas till vara. Vi menar att Sverige har förutsättningar att kunna kombinera utvecklad konkurrenskraft med ett rikt och mänskligt arbetsliv.

IF Metall tar strid mot den borgerliga regeringens och arbetsgivarnas ansträngningar att begränsa vårt fackliga inflytande. Det kommer att ske i offentlig debatt och i det direkta fackliga arbetet på våra arbetsplatser, liksom med ett utvecklat organisationsarbete.

Vi tiger inte still – vi kräver rättvisa!

Förtroendevald

– arbetskamrat och ledare

Att vara förtroendevald är speciellt. Som en bland andra är du utsedd att föra dina arbetskamraters talan – att vara ledare. Du står upp inför arbetsgivaren, både i det dagliga samtalet på arbetsplatsen och när det bränner till. Du väger samman kamraternas uppfattningar med yttre förutsättningar och våra värderingar. Det skapar förtroende för förbundets fackliga arbete.

Att finna vägarna framåt för att stärka medlemmarnas ställning på arbetsplatsen, är vad fackligt arbete handlar om. Med siktet att utveckla de fackliga idéerna arbetar du för dina kamraters bästa.

Även förbundets anställda har en facklig ledarroll och behöver vara kunniga, lyhörda och kompetenta i sin uppgift att företräda medlemmarna.

Programförklaringen ska vara en vägledning för vårt arbete som fackliga ledare.

Helhetssyn med fyra fokus:

